

Samenvatting

Het college heeft de eindrapportage van de kennismakingsbezoeken aan de zeven stadsdelen vastgesteld. Deze vonden plaats tussen 2 december 2022 en 15 maart 2023. De kennismaking en informele gesprekken met inwoners hebben input opgeleverd voor de verdere vormgeving van gebiedsgericht werken. Deze manier van werken krijgt medio 2023 intern een vervolg door middel van onder meer stadsdeeltafels, waaraan naast bespreken en afstemmen van actuele dossiers ook stapsgewijs wordt toegewerkt naar stadsdeelprogramma's. De inhoudelijke opbrengst van de zeven avonden vormt hiervoor één van de bouwstenen. De rapportage is verder bedoeld om het gesprek met de wijken en buurten voort te zetten.

Beslispunten

1. De rapportage kennismakingsbezoeken stadsdelen (bijlage 1) vaststellen.
2. Kennisnemen van de wijze waarop het vervolgtraject van gebiedsgericht werken op hoofdlijnen wordt vormgegeven, mede op basis van de input en inzichten die (het traject rondom) de stadsdeelbezoeken hebben opgeleverd.
3. De raadsinformatiebrief (bijlage 2) vaststellen en toezenden aan de gemeenteraad.

Besluit Burgemeester en Wethouders d.d. 25 april 2023:

Conform.

1. Aanleiding

Een belangrijke ambitie uit het coalitieakkoord is om de afstand tussen gemeente en inwoners in wijken en buurten te verkleinen, onder meer door de (her)introdactie van gebiedsgericht werken. Daartoe heeft uw college op 4 oktober 2022 zeven stadsdelen vastgesteld, ieder met een eigen stadsdeelwethouder. Als eerste zichtbare stap naar buiten is vervolgens besloten om collegebreed aan ieder stadsdeel een kennismakingsbezoek te brengen. Bedoeld om een korte toelichting op voornoemde ambitie te geven, maar vooral om het informele gesprek aan te gaan met inwoners (zie: collegememo 29 november 2022). Hoewel het aanvankelijk de bedoeling was om deze zeven kennismakingsbezoeken op 1 februari te hebben afgerond, was het om diverse redenen noodzakelijk om voor twee stadsdeelbezoeken een nieuwe datum te plannen, waardoor het laatste kennismakingsbezoek pas op 15 maart 2023 kon plaatsvinden. Vervolgens is deze rapportage afgerond.

Informeel gesprek

Het informele gesprek tijdens de kennismakingsbezoeken heeft telkens plaatsgevonden in de vorm van rondetafelgesprekken van inwoners met afzonderlijke collegeleden, rondom de vragen 'wat gaat goed in uw stadsdeel/wijk/buurt?' en 'wat kan er beter?'. Daarbij was het de bedoeling om deze input ter plekke te noteren op een grote kaart van het stadsdeel, om zo de ingebrachte punten te borgen. Verder bestond iedere avond de mogelijkheid om concrete punten te melden bij twee aanwezige medewerkers, om ze meteen het punt via reguliere kanalen uit te zetten in de organisatie. Van deze mogelijkheid is nauwelijks gebruik gemaakt: in totaal konden 4 meldingen genoteerd worden in de app van de gemeente Maastricht. Ook tijdens de tafelgesprekken zijn door deelnemers concrete punten ingebracht. Een overzicht van deze concrete meldingen in de app alsmede een bloemlezing van concrete punten aan de gesprekstafels is opgenomen in bijlage 3.

Terugkoppeling

Het is gelukt om voor alle zeven avonden, conform afspraak, alle aanwezigen binnen veertien dagen een beknopt (sfeer)verslag van de betreffende bijeenkomst te sturen, inclusief een kaart per stadsdeel met daarop alle tijdens de tafelgesprekken ingebrachte onderwerpen. Naar aanleiding van deze verslagen heeft een incidentele deelnemer nog op een verslag gereageerd, wat heeft geleid tot aanvulling van de kaarten en uiteraard het verzenden van de aangepaste versie.

Conform afspraak is na afronding van alle stadsdeelbezoeken de bijgevoegde rapportage opgesteld (bijlage 1). Deze schetst op hoofdlijnen de bedoeling van de zeven kennismakingsbezoeken, de inhoudelijke opbrengst en ook het vervolgproces. De voornoemde sfeerverslagen en kaarten per avond

zijn als bijlage bij deze rapportage gevoegd. De rapportage is niet alleen bedoeld om te communiceren richting de zeven stadsdelen alsmede de gemeenteraad (d.m.v. een RIB, bijlage 2), maar geeft ook richting aan de verdere (organisatorische) doorontwikkeling van gebiedsgericht werken.

Aanvullende punten

Bij het begin van de kennismakingsbezoeken was bekend dat we hieraan gingen starten zonder dat de interne organisatie hiervoor voldoende opgelijnd was. Gebiedsgericht werken is niet voor niets een majeur thema in het te doorlopen proces van organisatieontwikkeling in de komende jaren. Het proces van de kennismakingsbezoeken, en dan vooral ontwikkelingen in de aanloop en afwikkeling van deze avonden, hebben nuttige inzichten opgeleverd voor dit proces. Enkele van deze punten worden hieronder vermeld:

- Stadsdeelregisseurs: In het coalitieakkoord is afgesproken om naast zeven stadsdeelwethouders ook stadsdeelregisseurs te introduceren. Gekozen is om deze introductie te koppelen aan de overgang naar een nieuwe organisatiestructuur op 1 juli 2023, samen met de komst van een nieuwe afdeling coördinatie gebiedsgericht werken binnen de afdeling Bestuurszaken. Om toch over enige ambtelijke capaciteit te beschikken zijn vooruitlopend hierop de vier coördinatoren zelfsturing per 1 december 2022 onder functionele aansturing van Bestuurszaken geplaatst, mede bedoeld om deze zeven avonden te organiseren. Gebleken is dat dit, naast reguliere werkzaamheden, een stevige klus was, ook omdat door aanbod (in de vorm van het presenteren van deze functionarissen alsmede de stadsdeelwethouders tijdens deze avonden) aanvullende vraag is ontstaan. De zichtbaarheid die is getoond door stadsdeelwethouders en coördinatoren brengt een grotere workload voor deze opstartfase met zich mee dan bij de start van de kennismakingsbezoeken voorzien was. Ook vragen de diverse vervolgbesprekingen van stadsdeelwethouders aan buurten in hun stadsdeel extra capaciteit, waardoor het nodig is gebleken om de voor de opstartfase beschikbare capaciteit sneller te versterken. Om die reden is, na afstemming met de ondernemingsraad, besloten om vooruitlopend op genoemde datum toch alvast drie stadsdeelregisseurs te werven. De selectiegesprekken hiervoor vinden inmiddels plaats. Hiermee komt er versneld zicht op meer capaciteit.
- Stadsdeeltafels: het ontbreekt intern nog aan een vorm van periodiek organisatiebreed overleg om ontwikkelingen binnen de zeven stadsdelen voortvarend afdelingsoverstijgend af te stemmen en te bespreken. Met de meest relevante afdelingen is inmiddels het gesprek gestart over hoe deze zogenaamde stadsdeeltafels op een effectieve wijze vorm te geven, gericht op start hiervan uiterlijk in het derde kwartaal (als ook bekend is wie de zeven stadsdeelregisseurs zijn en de nieuwe organisatiestructuur van start is gegaan), rekening houdend met actuele processen, afwijkende gebiedsindelingen en capaciteit. Van deze stadsdeeltafels wordt vergroting van

integraliteit en samenhang verwacht, alsmede versnelling van het verkrijgen van duidelijkheid over thema's in wijken en buurten.

- Dashboard voortgangsbewaking: eveneens is het zeer wenselijk om te gaan werken met een organisatiebreed dashboard voor voortgangsbewaking en voor meldingen per stadsdeel. Deze informatie is om voortvarend opereren mogelijk te maken op dit moment nog te fragmentarisch beschikbaar. Hiermee kost het vergaren van input en verwerking hiervan onnodig veel tijd en dure capaciteit. De hiervoor benodigde gegevens zijn grotendeels al verspreid over de organisatie beschikbaar, de opgave is om deze goed bij elkaar te brengen en in samenhang te analyseren en bespreken.
- Ondersteuning: de organisatorische kant van de stadsdeelbijeenkomsten (benaderen inwoners, registreren aanmeldingen, regelen van locaties, bespreken van faciliteiten, enzovoort) kost veel tijd en capaciteit, die onder meer de toekomstige stadsdeelregisseurs beter kunnen benutten. Om dit te verbeteren wordt niet alleen gewerkt aan een professionele registratiemodule (die het ook mogelijk maakt om bijvoorbeeld deelnemers na afloop uit te nodigen een korte evaluatie in te vullen, om zo gestructureerd input te krijgen voor het thema leren en ontwikkelen m.b.t. participatie en gebiedsgericht werken) maar is in de nieuwe afdeling coördinatie gebiedsgericht werken ook (binnen beschikbare middelen) in extra gerichte capaciteit voor ondersteuning van de stadsdeelregisseurs voorzien.
- Participatiebereik: het ontbreekt aan een gemeentebreed systeem om deelnemers van afzonderlijke participatietrajecten vast te houden, om zo over een groeiende basis te beschikken aan inwoners die bereid zijn om mee te denken. Te vaak moet bij de start van een participatietraject vanaf nul begonnen worden met het benaderen van de stad, en kost het zoeken van geïnteresseerde bewoners veel tijd. Voornoemde registratiemodule moet het mogelijk maken om te bouwen aan een (groeiend) bestand van in participatie geïnteresseerde inwoners, die daardoor makkelijker te benaderen zijn. In aanvulling hierop moet de nieuwe functie van participatieadviseur bijdragen aan het vergroten van het participatiebereik, zodat een betere afspiegeling van onze inwoners bereikt wordt.
- Cultuurverandering: gebiedsgericht werken is meer dan een structuurverandering en aanpassing van ondersteunende systemen. Het vraagt om een bewuste externe oriëntatie van bestuur en organisatie, en daarmee een cultuurverandering. Daarom wordt verbinding met het programma leren en ontwikkelen versterkt en werken we bijvoorbeeld toe naar een gemeentebrede conferentie voor meest betrokken medewerkers, om de bestuurlijke ambitie en doorvertaling hiervan naar werkwijze organisatie gezamenlijk diepgaander te verkennen. Dit is een vervolg op reeds plaatsgevonden vergelijkbare sessies met afdelings- en teammanagers.

2. Context

De context voor de kennismakingsbezoeken ligt besloten in het Coalitieakkoord 'Maastricht, stad van verbondenheid', in het bijzonder de daarin verwoorde ambitie om door middel van (onder meer) gebiedsgericht werken de afstand tussen gemeente en inwoners in wijken/buurtten te verkleinen. De stadsdeelbezoeken zijn een eerste aanzet geweest om de inwoners in de zeven stadsdelen kennis te laten maken met Burgemeester en Wethouders en de stadsdeelwethouder in het bijzonder. In aanvulling op de zeven collegebrede bezoeken heeft iedere stadsdeelwethouder al meerdere kleinschaligere bezoeken aan haar/zijn stadsdeel gebracht, doorgaans samen met de stadsdeelcoördinator (op termijn de stadsdeelregisseur). Deze lijn wordt ook voor de toekomst voortgezet.

3. Gewenste situatie

Vaststellen van overkoepelend beeld van de zeven collegebrede kennismakingsbezoeken aan de stadsdelen, inclusief positionering van de opbrengst hiervan in het ontwikkeltraject van gebiedsgericht werken, zowel organisatorisch als op inhoud.

4. Effect op duurzaamheid en/of gezondheid

Het voorgestelde collegebesluit heeft geen effect op duurzaamheid en/of gezondheid.

5. Effect op de openbare ruimte

Het voorgestelde collegebesluit heeft geen effect op de openbare ruimte.

6. Personeel en organisatie

De versterking van gebiedsgericht werken brengt een meerjarige organisatiebrede ontwikkelopgave met zich mee, zo is al eerder onderkend. Deze is onderdeel van het programma 'verbeteren externe oriëntatie', een van de drie pijlers van de organisatieverandering waarvoor op 1 juli 2023 een omvangrijke structuurverandering plaatsvindt. Als onderdeel daarvan ontstaat per genoemde datum een nieuw team 'coördinatie gebiedsgericht werken' binnen de afdeling Bestuurszaken, bedoeld om de doorontwikkeling van gebiedsgericht werken aan te jagen en te coördineren. De voornoemde stadsdeelregisseurs worden onderdeel van dit team, naast onder meer de medewerkers burgerbegroting, participatie-advies en de aanjagers voor de veerkrachtige wijkenaanpak. Hierdoor ontstaat de mogelijkheid tot synergie in het leren van én met elkaar, zowel binnen het team als organisatiebreed.

7. Informatiemanagement en automatisering (incl. Smart City)

Het voorgestelde collegebesluit heeft geen effect op informatiemanagement en automatisering. Wel zijn we intern in gesprek om beter gebruik te maken van ondersteunende I&A-mogelijkheden bij de verdere doorontwikkeling. Voor de langere termijn is verbetering van mogelijkheden m.b.t. datasturing een belangrijk ontwikkelthema.

8. Financiën

Het voorgestelde collegebesluit heeft geen effect op financiën. Voor de doorontwikkeling van gebiedsgericht werken en participatie zijn met ingang van de begroting 2023 structurele middelen opgenomen.

9. Aanbestedingen

Niet van toepassing.

10. Participatie tot heden

Naast de zeven collegebrede stadsdeelbezoeken hebben de afzonderlijke stadsdeelwethouders ieder ook al afzonderlijk bezoeken aan hun stadsdeel gebracht. Ook voor de komende periode staan zulke bezoeken gepland.

11. Voorstel

1. De rapportage kennismakingsbezoeken stadsdelen (bijlage 1) vaststellen.
2. Kennisnemen van de wijze waarop het vervolgtraject van gebiedsgericht werken op hoofdlijnen wordt vormgegeven, mede op basis van de input en inzichten die de stadsdeelavonden hebben opgeleverd.
3. De raadsinformatiebrief vaststellen en toezenden aan de gemeenteraad.

12. Uitvoering, evaluatie en vervolg

Met de voorliggende rapportage wordt het traject van kennismaking van het college met de zeven stadsdelen afgerond. Daarmee eindigt nadrukkelijk niet de opgestarte dialoog. Iedere stadsdeelwethouder heeft al meerdere (vervolg)bezoeken aan zijn/haar stadsdeel gebracht en ook voor de komende maanden zijn nieuwe bezoeken in voorbereiding. Samen met onder meer ambtelijk opgestelde verkenningen en de resultaten van de recent uitgevoerde buurtpeiling ontstaat hiermee een gedetailleerder beeld van de afzonderlijke stadsdelen.

Stadsdeelprogramma's

Deze inhoud vormt de basis voor een traject om te komen tot de herintroductie stadsdeelprogramma's in deze collegeperiode. Zo'n stadsdeelprogramma is een document met daarin een overzicht van de belangrijkste opgaven voor het betreffende stadsdeel voor een periode van vier jaar, tot stand gekomen op basis van een gedegen stadsdeelanalyse en vervolgens dialoog tussen inwoners, gemeente en partners daarover. Het stadsdeelprogramma maakt duidelijk wat in de komende periode voor betreffend stadsdeel prioriteit heeft en waarom en maakt duidelijk wat we daarmee willen bereiken en door wie. Het stadsdeelprogramma krijgt jaarlijks z'n doorvertaling naar het stadsdeelplan, dat concreet aangeeft welke (beleids-, uitvoerings- en participatie)activiteiten in het gebied dat kalenderjaar gaan plaatsvinden. We sluiten de cyclus door hier ook periodieke stadsdeelmonitoren aan te koppelen: hebben we de doelen bereikt die we in het stadsdeelprogramma en stadsdeelplan hebben afgesproken? En kunnen we elementen in onze aanpak verbeteren? Zo ontstaat een leercurve richting het volgende stadsdeelprogramma en/of stadsdeelplan.

Het werken met vierjaarlijkse stadsdeelprogramma's en vervolgens jaarlijkse stadsdeelplannen is een belangrijk instrument om de verbinding tussen gemeente en inwoners in een stadsdeel te versterken, om onderlinge afstemming tussen gemeentelijke afdelingen en ook partnerorganisaties te vergroten en om deze activiteiten beter aan te sluiten op behoeften in wijken en buurten. Stadsdeelprogramma's en stadsdeelplannen dragen bij aan de gewenste ontwikkeling van meer sturen en (zowel intern als extern) afstemmen aan de voorkant in plaats van repareren aan de achterkant.

De ontwikkeling naar volwaardige stadsdeelprogramma's willen we laten plaatsvinden in drie stappen, die het mogelijk maken om deze ontwikkeling organisatiebreed robuust te doorlopen:

1. Per 1 januari 2024 een eerste stadsdeelagenda per stadsdeel, met daarin per stadsdeel, wijk of buurt de zo compleet mogelijke beleids-, uitvoerings- en participatiekalender voor het komende jaar, om vervolgens in 2024 te werken aan een brede stadsdeelanalyse.
2. Per 1 januari 2025 een eerste proeve van een stadsdeelprogramma;
3. Per 1 januari 2026 volledig doorontwikkelde stadsdeelprogramma's, inclusief duidelijke stadsdeelplannen voor dat jaar.

Stadsdeeltafels

Naast het opstellen van programma's is het, zoals al eerder geconstateerd, van belang om op korte termijn te voorzien in een afstemmingsstructuur voor onder meer lopende ontwikkelingen binnen de

afzonderlijke stadsdelen. Een verkenning bij meerdere gemeenten heeft geleerd dat de introductie van zogenaamde stadsdeeltafels hiervoor een goed instrument is. Dit zijn periodieke afstemmingsoverleggen tussen de stadsdeelregisseur en de meest relevante afdelingen (en op termijn belangrijkste externe partners, zoals bijvoorbeeld politie of corporaties). Door zo'n vast gestructureerd afstemmingsoverleg verwachten we in afdelingsoverstijgende dossiers sneller tot duidelijkheid voor betrokkenen te komen. Intern is het gesprek gestart hoe deze afstemmingsvorm het best vorm en inhoud kan krijgen, verwachting is dat op basis daarvan hiermee in uiterlijk het derde kwartaal gestart kan worden. Dit sluit mooi aan bij de startdatum van het nieuwe team coördinatie gebiedsgericht werken.

De beoogde marsroute voor gebiedsgericht werken ziet er op hoofdlijnen als volgt uit:

MARSROUTE OP HOOFDLIJNEN

In dialoog met onder meer interne organisatie krijgt deze marsroute verdere uitwerking en detaillering. Deze marsroute leidt tot realisatie van de ambities uit het coalitieakkoord (concreet: introductie gebiedsgericht werken, stadsdeelwethouders, stadsdeelregisseurs en stadsdeelprogramma's) binnen de gestelde termijn, binnen een tijdpad dat voor duurzame organisatorische borging van gebiedsgericht werken (en daarmee versterking van externe oriëntatie van onze organisatie) nodig is.